A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2013. február 21.*

„85/384/EK irányelv — Az építészmérnöki tanúsítványok kölcsönös elismerése — A 10. cikk és a 11. cikk g) pontja — Az építészmérnöki és az általános mérnöki képesítések egyenértékűségét elismerő, de a művészeti örökségnek minősülő ingatlanokkal kapcsolatos munkákat az építészmérnökök számára fenntartó nemzeti jogszabály — Az egyenlő bánásmód elve — Valamely tagállam tisztán belső helyzete”

A C-111/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (Olaszország) a Bírósághoz 2012. február 29-én érkezett, 2011. december 6-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Ministero per i beni e le attività culturali**,

az **Ordine degli Ingegneri della Provincia di Venezia**,

az **Ordine degli Ingegneri della Provincia di Padova**,

az **Ordine degli Ingegneri della Provincia di Treviso**,

az **Ordine degli Ingegneri della Provincia di Vicenza**,

az **Ordine degli Ingegneri della Provincia di Verona**,

az **Ordine degli Ingegneri della Provincia di Rovigo**,

az **Ordine degli Ingegneri della Provincia di Belluno**

és

az **Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia**,

a **Consiglio Nazionale degli Ingegneri**,

a **Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori**,

az **Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona**,

Alessandro Mosconi,

a **Comune di San Martino Buon Albergo**,

* Az eljárás nyelve: olasz.

az **Istituzione di Ricovero e di Educazione di Venezia (IRE)**,

az **Ordine degli Architetti della Provincia di Venezia**

között,

a **Faccio Engineering Srl**

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök (előadó), A. Rosas, Juhász E., D. Šváby és C. Vajda bírák

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia és A. Mosconi képviseletében L. Manzi, G. Sardos Albertini és P. Piva avvocati,

– a Consiglio Nazionale degli Ingegneri képviseletében B. Nascimbene avvocato,

– a Consiglio Nazionale degli Architetti Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori és az Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona képviseletében F. Vanni avvocato,

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében S. Centeno Huerta, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében A. Posch, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében H. Støvlbæk és E. Montaguti, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az építészmérnöki oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok kölcsönös elismeréséről, valamint a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságának tényleges gyakorlását elősegítő intézkedésekről szóló, 1985. június 10-i 85/384/EGK tanácsi irányelv (HL L 223., 15. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 118. o.) értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a történeti-művészeti értékkel bíró ingatlanokkal kapcsolatban az építésvezetésre vonatkozó megbízásoknak az általános mérnökök részére történő esetleges odaítélése miatti indult két peres eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 85/384 irányelv tizedik preambulumbekezdése kimondja:

„mivel a legtöbb tagállamban az építészet területén végzett tevékenységeket jogilag vagy ténylegesen olyan személyek végzik, akik építészmérnöki címmel rendelkeznek, akár kizárólag, akár egy másik címmel együtt, anélkül hogy ezek a személyek kizárólagos joggal rendelkeznének e tevékenységek végzésére, kivéve, ha erről a törvény másképp rendelkezik; mivel a fent említett tevékenységeket, vagy közülük néhányat, más szakma képviselői is elvégezhetnek, különösen mérnökök, akik építőipari vagy építészeti szakképzésben részesültek”.

4 Az említett irányelv 1. cikke értelmében:

„(1) Ez az irányelv az építészet területén végzett tevékenységekre vonatkozik.

(2) Ezen irányelv értelmében az építészet területén végzett tevékenységek azok a tevékenységek, amelyeket általában az építészmérnöki szakmai cím birtokában végeznek.”

5 A 85/384 irányelv 2–9. cikke képezi ezen irányelv „Oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok, amelyek lehetővé teszik az építészet területén az építészmérnöki szakmai cím birtokában folytatott tevékenység megkezdését” címet viselő 2. fejezetét.

6 Ezen irányelv 2. cikke ennek megfelelően úgy rendelkezik, hogy „[m]inden tagállam elismeri azokat az okleveleket, bizonyítványokat és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványokat, amelyeket a 3. és 4. cikk követelményeinek megfelelő oktatás és szakképzés teljesítésével szereztek, és amelyeket egy tagállam egy másik tagállam állampolgárainak adott”.

7 Az említett irányelv 7. cikke szerinti eljárás értelmében az oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok, amelyek megfelelnek ezen irányelv 3. és 4. cikkében megállapított követelményeknek, az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* az Európai Közösségek Bizottsága által tájékoztatásként megjelentetett listákon és azok frissített változataiban szerepelnek.

8 Ugyanezen irányelv 10–15. cikke alkotja ennek 3. fejezetét, amely az „Oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok, amelyek a megszerzett jogok vagy a hatályos nemzeti rendelkezések alapján lehetővé teszik az építészet területén végzendő tevékenység megkezdését” címet viseli.

9 A 85/384 irányelv 10. cikke értelmében „[m]inden tagállam elismeri a 11. cikkben felsorolt okleveleket, bizonyítványokat és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványokat, amelyeket egy másik tagállam állít ki a tagállam állampolgárainak, amely tagállamban ezen állampolgárok már rendelkeznek ilyen képesítésekkel az ezen irányelvről szóló értesítés időpontjában, vagy az ilyen oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok megszerzésével járó tanulmányaik legkésőbb az értesítést követő három egyetemi tanév alatt kezdődnek, még akkor is, ha ezek a képesítések nem felelnek meg a 2. fejezetben megállapított minimumkövetelményeknek”.

10 Az Olasz Köztársaság esetében az említett irányelv 11. cikkének g) pontjában az alábbiak kerülnek említésre az átmeneti rendszerbe tartozó, a képesítés megszerzéséről szóló tanúsítványok között:

„[…]

– »laurea in architettura« diplomák, amelyeket a velencei és a Reggio Calabria-beli egyetemek, műszaki főiskolák és építészmérnöki főiskolák adnak ki, és amelyekhez olyan oklevél kapcsolódik, amely feljogosítja birtokosát arra, hogy önállóan építészmérnöki tevékenységet folytasson, mely okleveleket az oktatási miniszter adja ki, miután a jelölt egy illetékes bizottság előtt letette azt az államvizsgát, amely feljogosítja arra, hogy az építészszakmát önállóan gyakorolja (dott. Architetto),

– »laurea in ingegneria« építőmérnöki diplomák, amelyeket egyetemek, műszaki főiskolák és építészmérnöki főiskolák adnak ki, és amelyekhez olyan oklevél kapcsolódik, amely feljogosítja birtokosát arra, hogy önállóan építészmérnöki tevékenységet folytasson, mely okleveleket az oktatási miniszter adja ki, miután a jelölt egy illetékes bizottság előtt letette azt az államvizsgát, amely feljogosítja arra, hogy a szakmát önállóan gyakorolja (dott. Ing. Architetto vagy dott. Ing. in ingegneria civile)”.

11 Ugyanezen irányelv 16. cikke, amely „A tudományos címek használata” című 4. fejezetet alkotja, az alábbiakat mondja ki:

„(1) A 23. cikk sérelme nélkül a fogadó tagállamok biztosítják, hogy ha egy tagállam állampolgára megfelel a 2. és 3. fejezetben megállapított feltételeknek, jogosult a származási tagállamnak vagy annak a tagállamnak a nyelvén használni az illető államban törvényileg meghatározott tudományos címet vagy annak rövidítését, ahonnan érkezett. A fogadó tagállam előírhatja, hogy a cím után fel kell tüntetni a címet odaítélő intézmény vagy vizsgabizottság nevét és székhelyét.

(2) Ha a származási tagállamban vagy abban a tagállamban használt tudományos cím, ahonnan a külföldi állampolgár érkezett, a fogadó tagállamban összetéveszthető egy olyan címmel, amelynek megszerzéséhez abban a tagállamban további tanulmányokat kell folytatni, és ilyen tanulmányokat az érintett személy nem folytatott, a fogadó tagállam előírhatja, hogy az ilyen személy a fogadó tagállam által meghatározott megfelelő formában használja a származási tagállamban vagy abban a tagállamban alkalmazott címet, ahonnan érkezett.”

Az olasz jog

12 A 85/384 irányelvet az olasz belső jogrendbe az 1992. január 27-i 129. sz. törvényerejű rendelet ültette át (GURI 41. sz., 1992. február 19., 18. o.).

13 E törvényerejű rendelet 1. cikkének (2) bekezdése az alábbiakat mondta ki:

„A megfelelő szakmai címmel rendelkező személyek által [az építészet területén folytatott] tevékenységek olaszországi gyakorlását szabályozó rendelkezések a jelen rendelet hatálybalépésekor hatályban lévő szabályoknak megfelelően továbbra is alkalmazandók.”

14 A mérnök- és építészszakma szabályozásáról szóló, 1925. október 23-i 2537. sz. királyi rendelet 51. cikke (GURI 37. sz., 1925. február 15., a továbbiakban: 2537/25. sz. királyi rendelet) a következőket írja elő:

„A mérnöki szakmába tartozik a kitermelés tervezése, irányítása és értékelése, az építőipar vagy egyéb ipar számára közvetlenül vagy közvetve szükséges anyagok átalakítása és felhasználása, a közlekedési útvonalakkal, a szállító, vízelvezető és közlekedési eszközökkel, a bármilyen jellegű építéssel, gépekkel és ipari berendezésekkel, valamint általánosságban a fizikai ismeretek alkalmazásával, a geometriai felmérésekkel és a becslési műveletekkel kapcsolatos munkák kivitelezése.”

15 A 2537/25. sz. királyi rendelet 52. cikke így szól:

„A mérnöki szakmához hasonlóan az építészi szakma tárgyát is az általános építészeti munkák, valamint a geometriai felmérések és az ezekhez kapcsolódó becslési műveletek képezik.

Mindazonáltal a kiemelkedő művészeti értékkel bíró polgári épületekhez kapcsolódó munkák, valamint az az ókori régiségekről és a képzőművészetekről szóló, 1909. június 20-i 346. sz. törvény hatálya alá tartozó épületek felújítása és helyreállítása az építészi szakma tevékenységeinek körébe tartozik; a munkálatok műszaki részét ugyanakkor mind az építészek, mind a mérnökök elvégezhetik.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

16 Az alapeljárások egy olasz jogszabályi rendelkezésen, a 2537/25. sz. királyi rendelet 52. cikkének második bekezdésén alapulnak, amely kizárja a képesítésüket Olaszországban megszerzett általános mérnököket a kiemelkedő művészeti értékkel bíró épületekhez vagy a kulturális értékkel bíró épületek felújításához és helyreállításához kapcsolódó általános építészeti munkákból.

17 A képesítésüket Olaszországban megszerzett általános mérnökök a tevékenységi körük ilyen módon történő korlátozását régtől fogva vitatják, különösen a 85/384 irányelvre támaszkodva.

18 A jelen esetben két fellebbezést terjesztettek a Consiglio di Stato elé a Tribunale amministrativo regionale del Veneto két ellentmondásos ítéletével szemben.

19 Az első fellebbezés alapját a Soprintendenza per i beni ambientali e architettonici di Verona (a természeti és épített javak veronai felügyelősége) hallgatólagos határozata képezi, melyben megtagadta A. Mosconitól egy történeti-művészeti értékkel bíró ingatlanon történő munkavégzés irányítását. A. Mosconi és az Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia keresetet indítottak a Tribunale amministrativo regionale del Veneto előtt arra hivatkozva, hogy az általános mérnökök kizárása az ilyen munkák végzéséből ellentétes a 85/384 irányelvvel.

20 2002-ben az említett bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz, amelyben arra kívánt választ kapni, hogy az uniós jogot és különösen a 85/384 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az ilyen nemzeti szabályozás.

21 A C-3/02. sz. Mosconi és Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia ügyben 2004. április 5-én hozott végzésében a Bíróság azt a választ adta, hogy – mivel itt egy tisztán belső helyzet áll fenn – sem a 85/384 irányelvvel, sem az egyenlő bánásmód elvével nem ellentétes az olyan nemzeti jogszabály, amelyik alapvetően elismeri az építészmérnöki és az általános mérnöki képesítés egyenértékűségét, de csak az építészmérnökök számára tartja fenn különösen a művészeti örökségnek minősülő ingatlanokon végzendő munkákat.

22 A Bíróság e végzésben rámutatott, hogy fordított irányú hátrányos megkülönböztetés következhet abból, hogy a képesítésüket Olaszországban megszerzett általános mérnökök e tagállamban nem kezdhetik meg a 2537/25. sz. királyi rendelet 52. cikkének második bekezdése szerinti tevékenységet, míg a tevékenység megkezdése nem tagadható meg olyan személytől, aki egy másik tagállamban kiállított, általános mérnöki oklevéllel rendelkezik, amely a 85/384 irányelv 7. cikkének megfelelően felállított listán vagy az említett irányelv 11. cikkének felsorolásában szerepel. A Bíróság mindenesetre megállapította, hogy – mivel tisztán belső helyzetről van szó – az uniós jog által rögzített egyenlő bánásmód elvére nem lehet hivatkozni, azonban a kérdést előterjesztő bíróságnak kell mérlegelnie, hogy fennáll-e a nemzeti jog által tiltott hátrányos megkülönböztetés, illetve adott esetben meg kell határoznia, hogy e megkülönböztetést hogyan kell megszüntetni.

23 Az említett végzés következményeként a Tribunale amministrativo regionale del Veneto a Corte costituzionaléhoz fordult a 2537/25. sz. királyi rendelet 52. cikke második bekezdése alkotmányosságának kérdését illetően. A Corte costituzionale 130. sz., 2007. április 16–19. között hozott végzésében a kifogásolt rendelkezések szabályozási és nem jogalkotási jellege miatt az indítványt nyilvánvalóan elfogadhatatlannak nyilvánította.

24 A Tribunale amministrativo regionale del Veneto a 3630. számú 2007. november 15-én hozott ítéletében helyt adott a keresetnek, és megállapította, hogy el kell kerülni a 2537/25. sz. királyi rendelet 52. cikkének alkalmazását abból az okból, hogy e rendelkezés ellentétes az egyenlő bánásmód elvének a Corte costituzionale általi értelmezésével, mivel a hazai szakemberek nem részesülhetnek hátrányos megkülönböztetésben a más tagállamokból származó szakemberekhez képest.

25 Ezen ítélet képezte a Ministero per i beni e le attività culturali által a kérdést előterjesztő bírósághoz benyújtott fellebbezés tárgyát.

26 A Consiglio di Stato elé terjesztett második jogorvoslati kérelem alapjául egy, az Istituzioni di Ricovero e di Educazione Venezia által a velencei Palazzo Contarini del Bovolo felújítási és helyreállítási munkálatainak kivitelezésénél ellátandó építésvezetői és biztonságkoordinátori megbízás odaítélése céljából kiírt pályázati hirdetmény szolgál.

27 Veneto tartomány mérnöki kamarái a Tribunale amministrativo regionale del Veneto előtt azon részében támadták meg a pályázati hirdetményt a megbízás odaítélésének hatósági aktusaival együtt, hogy az ajánlatkérő azokban a megbízás tárgyát képező szakmai tevékenységeket kizárólag az építészek számára tartotta fenn.

28 A Tribunale amministrativo regionale del Veneto a 3651. számú 2008. november 25-én hozott ítéletében elutasította a keresetet, és megállapította, hogy a Bíróság értelmezése szerint a 85/384 irányelv a képzések kölcsönös elismeréséről szól, és nem vonatkozik a különböző szakmák megkezdésének feltételeire; ily módon nem foglalja magában a „laurea in ingegneria” és a „laurea in architettura” cím teljes egyenértékűvé tételét.

29 Ezen ítélettel szemben a tartományi mérnöki kamarák fellebbezést terjesztettek a Consiglio di Stato elé.

30 A Consiglio di Stato hangsúlyozza, hogy ellentétes lenne az alkotmánybírósági gyakorlat által is megerősített nemzeti jogelvekkel az, hogy az Olasz Köztársaságon kívüli tagállamokban képesítést szerzett általános mérnökök szakmai tevékenységet gyakoroljanak az előbbi tagállamban a kulturális értékkel bíró ingatlanokon végzendő beavatkozások keretében, anélkül hogy ugyanilyen módon megengednék az Olaszországban képesítést szerzett általános mérnököknek.

31 A Consiglio di Stato azt vizsgálja, hogy a kölcsönös elismerésnek a 85/384 irányelv által bevezetett rendszerét úgy kell-e értelmezni, hogy a képesítésüket az Olasz Köztársaságtól eltérő tagállamban megszerzett általános mérnökök gyakorolhatnak az Olasz Köztársaságban olyan tevékenységet, amelyet a 2537/25. sz. királyi rendelet kizárólag az építészmérnökök számára tart fenn, avagy az Olasz

Köztársaság megkövetelheti-e az építészeti jellegű tevékenység gyakorlását lehetővé tévő képesítéssel rendelkező személyektől, hogy – e királyi rendelet által az építészmérnökök számára fenntartott tevékenységek tekintetében – a szakmai alkalmasságuk sajátos vizsgálatának vessék alá magukat.

32 E körülmények között a Consiglio di Stato az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Ellentétes-e a 85/384 […] irányelvvel – amely (10. és 11. cikkében) átmeneti jelleggel engedélyezi más tagállamoknak a kifejezetten megjelölt képesítéssel rendelkező állampolgárai számára, hogy az építészet területén gyakorolják tevékenységüket – az, hogy Olaszországban jogszerűnek minősül a 2537/25. sz. királyi rendelet […] 52. cikke második bekezdésének első fordulatán alapuló, azon közigazgatási gyakorlat, amely a művészeti értékkel bíró ingatlanokon végzendő bizonyos beavatkozásokat kifejezetten az »építészmérnök« képesítéssel rendelkező jelöltek vagy olyan jelöltek számára tartja fenn, akik igazolják, hogy rendelkeznek a megkövetelt, a kulturális javak területének megfelelő sajátos képesítéssel, amely kiegészíti a hivatkozott irányelv alapján az építészet körébe tartozó tevékenységek megkezdésére általában feljogosító képesítéseket?

2) Különösképpen állhat-e ez a gyakorlat abból, hogy kizárólag a 2537/25. sz. királyi rendelet […] 52. cikke második bekezdésének első fordulata által szabályozott szakmai tevékenységek megkezdése céljából az [Olasz Köztársaságon] kívüli tagállamokból érkező szakembereket is – jóllehet azok rendelkeznek az építészet területéhez tartozó tevékenységek végzésére elméletileg feljogosító képesítéssel – alávetik a szakmai alkalmasság sajátos vizsgálatának (ahogyan az az olasz szakemberek esetében is történik az építészi szakmai képesítő vizsga során)?”

A Bíróság hatásköréről

33 A spanyol kormány lényegében azt állítja, hogy mivel az alapeljárások tisztán belső helyzetre vonatkoznak, a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására.

34 Még ha nem is vitatott, hogy az alapeljárások tisztán belső helyzetre vonatkoznak, amelyekre a 85/384 irányelv nem alkalmazandó (e tekintetben lásd a fent hivatkozott, Mosconi és Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia ügyben hozott végzés 51. pontját), az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből mindenesetre kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság megítélése szerint ellentétes lenne az alkotmánybírósági gyakorlat által is megerősített nemzeti jogelvekkel fordított irányú hátrányos megkülönböztetést megengedni azáltal, hogy az Olasz Köztársaságon kívüli tagállamokban képesítést szerzett általános mérnökök számára engedélyezik, hogy ez utóbbi tagállamban szakmai tevékenységet gyakoroljanak a kulturális értékkel bíró ingatlanok vonatkozásában, az Olaszországban képesítést szerzett általános mérnökök számára pedig nem.

35 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság kétségtelenül nem rendelkezik hatáskörrel a feltett kérdés megválaszolására olyan esetekben, amelyekben nyilvánvaló, hogy az uniós jogszabály, amelynek értelmezését a Bíróságtól kérik, nem alkalmazható, mint például a tisztán belső helyzetek esetében. A Bíróság azonban még egy ilyen esetben is elvégezheti a kért értelmezést, amennyiben a nemzeti jog az alapügyekhez hasonló eljárásokban a kérdést előterjesztő bíróságot arra kötelezi, hogy ugyanazokat a jogokat biztosítsa a saját állampolgároknak, mint amelyekre azonos esetben valamely más tagállam állampolgárai az uniós jog alapján igényt tarthatnának (lásd ebben az értelemben a C-570/07. és C-571/07. sz., Blanco Pérez és Chao Gómez egyesített ügyekben 2010. június 1-jén hozott ítélet [EBHT 2010., I-4629. o.] 39. pontját, a C-245/09. sz. Omalet-ügyben 2010. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-13771. o.] 15. pontját, valamint a C-84/11. sz. Susisalo és társai ügyben 2012. június 21-én hozott ítélet 17. és 20. pontját). Ekképpen egyértelmű uniós érdek, hogy a Bíróság értelmezze a szóban forgó uniós jogi rendelkezést.

36 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

37 A kérdést előterjesztő bíróság együttesen megvizsgálandó kérdései lényegében arra irányulnak, hogy a 85/384 irányelv 10. és 11. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint azon személyek, akik egy, a fogadó tagállamtól eltérő tagállam által kiállított és az építészet területén folytatott tevékenység megkezdését lehetővé tévő olyan tanúsítvánnyal rendelkeznek, amely kimondottan szerepel az említett 11. cikkben, a fogadó államban művészeti értékkel bíró ingatlanokkal kapcsolatos tevékenységet csak akkor gyakorolhatnak, ha – adott esetben a szakmai alkalmasság sajátos vizsgálata keretében – bizonyítják a kulturális javak területére vonatkozó különleges képesítésüket.

38 Tekintettel az azt biztosító nemzeti jogszabályra, hogy az Olasz Köztársaság által kiállított, az építészet területére vonatkozó képesítés megszerzéséről szóló tanúsítvánnyal rendelkező és szakmájukat Olaszországban gyakorló személyek ne szenvedjenek fordított irányú hátrányos megkülönböztetést azon személyekkel szemben, akik más tagállam által kiállított, hasonló tanúsítvánnyal rendelkeznek, annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak hasznos választ lehessen adni, meg kell vizsgálni, hogy a 85/384 irányelv 10. és 11. cikke által bevezetett elismerési kötelezettség milyen mértékben terheli a fogadó államot ez utóbbi tanúsítványok tekintetében.

39 E vizsgálat keretében emlékeztetni kell arra, hogy a 85/384 irányelv előírja az építészmérnöki oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok automatikus kölcsönös elismerését, amennyiben azok megfelelnek az említett irányelvben rögzített oktatási és képzési követelményeknek (a C-43/06. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2007. május 24-én hozott ítélet 24. pontja).

40 E kölcsönös elismerés elsődleges tárgya a 85/384 irányelv 2. cikkében található, amely előírja, hogy minden tagállam köteles elismerni azokat az okleveleket, bizonyítványokat és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványokat, amelyeket a 3. és 4. cikk követelményeinek megfelelő oktatás és szakképzés teljesítésével szereztek, és amelyeket egy tagállam egy másik tagállam állampolgárainak adott, és az általában az építészmérnöki szakmai cím birtokában folytatott tevékenység megkezdése tekintetében ugyanolyan hatályúnak elismerni ezeket az okleveleket, bizonyítványokat és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványokat, mint azokat, amelyeket a tagállamok saját maguk állítanak ki. Az említett irányelv 10. cikke átmeneti jelleggel kiterjeszti az említett elismerést bizonyos egyéb oklevelekre is, amelyek nem felelnek meg az ugyanezen irányelv 2. fejezetében előírt feltételeknek, ideértve az ugyanezen irányelv 3. és 4. cikkében kifejtett feltételeket is (a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 25. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 A feltett kérdések így az oklevelek kölcsönös elismerésére vonatkozó, a 85/384 irányelv 10. cikke által bevezetett kötelezettség terjedelmére, valamint a fogadó tagállam azon lehetőségére irányulnak, hogy megkövetelhesse a valamely másik tagállam által kiadott és a 85/384 irányelv 11. cikke szerinti listán szereplő oklevéllel rendelkező személyektől annak bizonyítását, hogy a művészeti értékkel bíró ingatlannal kapcsolatos tevékenységek gyakorlásához megfelelő különleges képesítéssel rendelkeznek a kulturális javak területén.

42 E tekintetben a 85/384 irányelv kétségtelenül nem irányul sem az építészmérnöki szakma megkezdésére vonatkozó feltételek, sem az építészmérnökök által gyakorolható tevékenységek jellegének szabályozására. Ezen irányelv kilencedik preambulumbekezdéséből kitűnik ugyanis, hogy ezen irányelv 1. cikkének (2) bekezdése nem kívánja jogilag meghatározni az építészet területén végzett

tevékenységeket. A fogadó tagállam nemzeti jogszabályainak kell tehát meghatározniuk az említett területhez tartozó tevékenységeket (a fent hivatkozott Mosconi és Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia ügyben hozott végzés 45. pontja).

43 Mindazonáltal a Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori és az Ordine degli Architetti Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona által képviselt álláspontttal ellentétben a fogadó tagállam e hatásköréből nem lehet arra következtetni, hogy a 85/384 irányelv lehetőséget ad az említett tagállamnak arra, hogy a művészeti értékkel bíró ingatlanokkal kapcsolatos tevékenységek gyakorlását az érdekeltek e téren szerzett képesítésének vizsgálatától tegye függővé.

44 Ugyanis, elsősorban, a fogadó tagállam ilyen lehetőségének elismerése egyenértékű lenne a kiegészítő vizsgák előírásának engedélyezésével, amely sértené az oklevelek automatikus elismerésének elvét, és ezáltal – ahogy a Bíróság a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítéletének 28. pontjában megállapította – ellentétes lenne a 85/384 irányelvvel.

45 Másodsorban, ahogy a C-421/98. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2000. november 23-án hozott ítélet (EBHT 2000., I-10375. o.) 37. pontjából kitűnik, a 85/384 irányelv 2. és 10. cikke értelmében, mivel valamely tevékenységet általában a fogadó tagállam által adott építészmérnöki szakmai cím birtokában gyakorolnak, valamely, az ezen irányelv hatálya alá tartozó oklevéllel, bizonyítvánnyal vagy a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítvánnyal rendelkező migráns építészmérnöknek szintén jogosultnak kell lennie egy ilyen tevékenység megkezdésére, még ha ez nem is jelenti szükségszerűen azt, hogy az ilyen oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok mögött álló oktatás és szakképzés a gyakorlatban azonos.

46 E tekintetben a 85/384 irányelv előírja, hogy milyen intézkedéseket kell tenni, amennyiben a gyakorlatban nem azonos a képzés, amit a származási tagállamban vagy azon tagállamban, ahonnan a külföldi állampolgár érkezett, illetve a fogadó tagállamban nyújtanak (a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 43. pontja).

47 Ugyanis a 85/384 irányelv 16. cikkének (2) bekezdése szerint, ha a származási tagállamban vagy abban a tagállamban használt tudományos cím, ahonnan a külföldi állampolgár érkezett, a fogadó tagállamban összetéveszthető egy olyan címmel, amelynek megszerzéséhez abban a tagállamban további tanulmányokat kell folytatni, és ilyen tanulmányokat az ezen irányelv hatálya alá tartozó személy nem folytatott, a fogadó tagállam előírhatja, hogy ez utóbbi személy tudományos címét az ezen állam által meghatározott megfelelő formában használja (a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 44. pontja).

48 Így, jóllehet igaz, hogy a fogadó tagállam jogszabályainak kell meghatározniuk az építészmérnöki szakmába tartozó tevékenységek körét, ha már egy tevékenységet valamely tagállam az adott tevékenységi körbe tartozónak minősít, a kölcsönös elismerés követelménye azt vonja maga után, hogy a migráns építészmérnököknek szintén jogosultnak kell lenniük e tevékenység megkezdésére (a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 38. pontja).

49 Márpedig jelen esetben nem vitatott, hogy a művészeti értékkel bíró ingatlanokkal kapcsolatos tevékenységek az építészmérnöki szakma tevékenységeinek körébe, és ezáltal a 85/384 irányelv hatálya alá tartoznak.

50 Végezetül azon következtetést, amely szerint a fogadó tagállam a kölcsönös elismerésnek a 85/384 irányelv 11. cikke által bevezetett rendszerének keretében nem állíthat fel további, az alapeljárásokban szóban forgóhoz hasonló feltételeket az építészmérnöki szakmába tartozó tevékenységek gyakorlásához, egyébiránt megerősíti a Bíróság által a fent hivatkozott Mosconi et Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia ügyben hozott végzés 52. pontjában tett megállapítás.

51 Ugyanis e pont alapján a 2537/25. sz. királyi rendelet 52. cikkének második bekezdése szerinti, vagyis a művészeit értékkel bíró ingatlanokkal kapcsolatos tevékenységek megkezdése nem tagadható meg az Olasz Köztársaságtól eltérő tagállam által kiállított általános mérnöki oklevéllel vagy hasonló tanúsítvánnyal rendelkező személytől, amennyiben ezen oklevél vagy tanúsítvány szerepel a 85/384 irányelv 7. cikke alapján felállított vagy az említett irányelv 11. cikkében szereplő listán.

52 Tekintettel a fenti megfontolásokra, a feltett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 85/384 irányelv 10. és 11. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzokkal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely szerint azon személyek, akik a fogadó tagállamtól eltérő tagállam által kiállított, az építészet területén folytatott tevékenységek megkezdését lehetővé tévő olyan tanúsítvánnyal rendelkeznek, amely kimondottan szerepel az említett 11. cikkben, a fogadó tagállamban művészeti értékkel bíró ingatlanokkal kapcsolatos tevékenységeket csak akkor gyakorolhatnak, ha – adott esetben a szakmai alkalmasság sajátos vizsgálata keretében – bizonyítják a kulturális javak területére vonatkozó különleges képesítésüket.

A költségekről

53 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Az építészmérnöki oklevelek, bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok kölcsönös elismeréséről, valamint a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságának tényleges gyakorlását elősegítő intézkedésekről szóló, 1985. június 10-i 85/384/EGK tanácsi irányelv 10. és 11. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely szerint azon személyek, akik a fogadó tagállamtól eltérő tagállam által kiállított, az építészet területén folytatott tevékenységek megkezdését lehetővé tévő olyan tanúsítvánnyal rendelkeznek, amely kimondottan szerepel az említett 11. cikkben, a fogadó tagállamban művészeti értékkel bíró ingatlanokkal kapcsolatos tevékenységeket csak akkor gyakorolhatnak, ha – adott esetben a szakmai alkalmasság sajátos vizsgálata keretében – bizonyítják a kulturális javak területére vonatkozó különleges képesítésüket.

Aláírások